

Бурят-Монголой ҮНЭН

№ 42 (5713)
МАРТЫН
2
СРЕДА
1949 он
Сөн 20 мүнгөө

Ниитын хэрэглэлэй эд товарай сэнгүүдые шэнээр химдаруулга хадаа ажалшадай материална ажабайдалые улам саашадань найжаруулха тушаа большевистскэ парти, советскэ правительство болон арадуудай агууехэ вождь ба багша Сталиной сар үргэлжэ оролдодогыень эли тодоор гэршэлнэ.

ВКП(б)-тэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Советей ба ВКП(б)-тэй Улан-Удын Горкомой орган.

Советскэ номуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ!

Советскэ арадай материална байдалай хэмжээнэ сар үргэлжэ дээшлэнэ. Үргэн хэрэглэлэй эд баруунуудай үнэ сэнгүүдые химдаруулха тухайда үсэгдэлэр тунхагдалаан, ССР Союзай Министртүдэй Советей ба ВКП(б)-гэй Центральна Комитетей тогтоол тэрээнине үшөө дахин гэршэлэн багтамтална. Хүдэлмэришэд болон албаагшадтай салын хүлээнинь нилээд дээшлэжэ, колхознигуудай эд бараа худалдан абаха арга шадальнь ехэ боложо байна. Манай орон дотор ажалшадай материална энхэ амгалан байдалай ургахатай хамта тэдэнэй культурна хэмжээнэ туйлай эхээр дээшлэнэ. Жэлээ жэлдэ театрнууд, клубууд, библиотекэнүүд, уншалгын байшанууд; музейнүүд, кинотеатруудай оло олон болоно; тэрэнтэй хамта социалистическэ культурын эдэ дуламтануудта хүн зоний эрлэгэ шоглогонь олошорно. Культурна фронтын хүдэлмэрилгээдтэ ажалшадтай табигад эрилтэнүүд улам гүнзэгы ба үргэн болоно. Хүдэлмэришэд, колхознигууд болон албаагшадтай, культурно-гэгээрэлэй хэмжээнэй сар үргэлжэ ургажа байхыень манай орон дотор ном дэбтэр хэблэлгэ ба тэдэнине таралгын улам үргэн ехэ боложо байшан улам тодоор харуулна.

Ном болбол манай арадай духовно эдэнэ, коммунизмын түлөө тэмсэдэнэ хурса ба хүсэтэ зэбсэг боло. Советскэ орон дотор ажауулаг арад бүхэн өрингөө түрэл хэлэн дээрэ хүн түрэлтэнэй байгуулган гээгэ ехэ баялигуудые—Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиной гаймашагта зохиолуудые, оролой баруун европын классикуудай уранайхан зохиолуудые уншаан, арад бүхэн, тэрэ тоодо манай бурят-монгол арад, өөрын литературатай, өөрын хэлэ бэшэг болон ном дэбтэртэй боло. Зүгээр ном дэбтэр хэблэлгын хэли ехэ боложо байшашы наа, арад зоной эрилтэнэ хүсэд дүүрэн үшөөл наггаданайгүй. Олон ушарнуудта номууд уншагшадта найнаар ба түргэнөөр, олоор ба элбэгээр хүргэдэггүй. Мүнөө манай республика дотор ном хэблэлгэ ба таралгын хоорондо ехээн забхар гараад байна. Хэдэн зуун мянган түхэригэй үнэтэ ехэ баялигууд Бурмонсоюзай, КОГИЗ-эй республиканска отделени болон бусад худалдаа-наймаанай организацинуудай магазинууд болон складууд тоо эхтэжэ байна. Энэ юун дээрээ болоноб гэхэдэ, худалдаа-наймаанай «хүдэлмэрилгээд хадаа ном дэбтэрыне арад сондо хүргэлгэ тои хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг байхыень үшөө зарим газарнуудта ойлгоодгэй байха юм. Тэрэнэй зариманинь номой прилавкын хажууда байхадаа бүхы идеологическа хүдэлмэринин нэгэн харюусал-

СОВЕТСКЭ ГҮРЭМНАЙ ХҮСЭН ТҮГЭЛДЭР БА ИЛАГДАШАГҮЙ!

Бурят-Монголой ажалшад эд товарай сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай парти ба правительстваын тогтоолые туйлай ехэ найшаалтайгаар угтаба

Худалдаа-наймаандахи культурын түлөө

БМАССР-эй худалдаа-наймаанай министр нүхэр В. Б. Танхаевтай хөөрлөдөөн) БМАССР-эй худалдаа-наймаанай министр нүхэр В. Б. Танхаев манай корреспонденттэй хөөрлөдөхдөө, иигжэ мэдээсэбэ: Ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудта гүрэнэй рознично сэнгүүдые 1949 оной мартын 1-һээ хойшо шэнээр химдаруулха тухай СССР-эй Министртүдэй Советей ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоол хадаа коммунизмын замаар амжалта түгэс хүгжэжэ байгаа манай агууехэ 9хэ ороной ажалшад тухайда большевистскэ партиин ба нүхэр Сталиной өөрын аугһөө халуун анхарал табидагые үшөө дахин гэршэлнэ. 1947 ондо мүнгэнэй реформо хэһэн ба картонна системэ болууланай ашаар, советскэ түхэригэй худалдан абаха шадальнь хоер дахин ехэ болоо, тэршэлэн хүдэлмэришэд болон албаагшадтай бодото салын хүлээн хоер дахингаа үлгүгээр дээшлэнэ. Мүнөө энэ гүрэнэй тогтоолой еоор эд товарнууд үшөө бүри химдархааа гадна, колхозно базар дээрэхи худалдагдаг продуктуудай сэнгүүд улам хүнгрэхэ, хүдэлмэришэд ба албаагшадтай бодото салын хүлээн, колхознигуудай олзо дохууд улам дээшлэнэ лабтай. Мартын нэгэнэй үглөөнэй 9 часаа эхилэн, бүхы магазинууд эд товарнуудые шэнэ сэнгээр худалдажа эхилээ. Парти ба правительстваын тогтоол хадаа магазинууд ба ларегуудта, закуочнууд ба павильонуудта, столовонууд ба ресторонуудта ажалшадые хангалгын хэм хэмжээ үшөө бүри дээшлүүлхыень гүрэнэй кооперативна худалдаа-наймаанай хүдэлмэрилгээшэдые уялгална. Худалдаа-наймаае үнэхөөрөө культурунаар, үнэхөөрөө советскээр эрхилхын тулада, бүхы хүдэлмэришэд большевистскээр эмхидхэхэ еһотойбди. Бүхы дутуу дундануудаа түргэнөөр ба эрид шууд усадхаха шухала.

Халуунаар угтаба

Үсэгдэлэр, Гүрэнэй типографин коллективтэ «1949 оной мартын 1-һээ хойшо ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудай гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» СССР-эй Министртүдэй Советей ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолдо зориулан митинг үнгэргэдэбэ. Типографин директор нүхэр С. Барерай тус тогтоолые уншахадань, коллективтэй хүдэлмэришэд нэрмэе алыгташалгаар угтаба. Митингдэ ВКП(б)-гэй городскэй райкомой пропаганда ба агитациин таһагай пропагандист нүхэр К. Бахабаев хабаадалсажа, тус тогтоолой удаханаарые тодорхойлон хэлээд, манай парти ба правитель-

Ном болбол манай арадай духовно эдэнэ, коммунизмын түлөө тэмсэдэнэ хурса ба хүсэтэ зэбсэг боло. Советскэ орон дотор ажауулаг арад бүхэн өрингөө түрэл хэлэн дээрэ хүн түрэлтэнэй байгуулган гээгэ ехэ баялигуудые—Маркс—Энгельс—Ленин—Сталиной гаймашагта зохиолуудые, оролой баруун европын классикуудай уранайхан зохиолуудые уншаан, арад бүхэн, тэрэ тоодо манай бурят-монгол арад, өөрын литературатай, өөрын хэлэ бэшэг болон ном дэбтэртэй боло.

Зүгээр ном дэбтэр хэблэлгын хэли ехэ боложо байшашы наа, арад зоной эрилтэнэ хүсэд дүүрэн үшөөл наггаданайгүй. Олон ушарнуудта номууд уншагшадта найнаар ба түргэнөөр, олоор ба элбэгээр хүргэдэггүй. Мүнөө манай республика дотор ном хэблэлгэ ба таралгын хоорондо ехээн забхар гараад байна. Хэдэн зуун мянган түхэригэй үнэтэ ехэ баялигууд Бурмонсоюзай, КОГИЗ-эй республиканска отделени болон бусад худалдаа-наймаанай организацинуудай магазинууд болон складууд тоо эхтэжэ байна. Энэ юун дээрээ болоноб гэхэдэ, худалдаа-наймаанай «хүдэлмэрилгээд хадаа ном дэбтэрыне арад сондо хүргэлгэ тои хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг байхыень үшөө зарим газарнуудта ойлгоодгэй байха юм. Тэрэнэй зариманинь номой прилавкын хажууда байхадаа бүхы идеологическа хүдэлмэринин нэгэн харюусал-

Ажал хэрэгээрээ харюусажабди

«Ниитын хэрэглэлэй эд товарнуудта гүрэнэй рознично сэнгүүдые шэнээр химдаруулха тухай» СССР-эй Министртүдэй Советей ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолые, радионоор сонсохолотоо хамта манай «Валерий Чкалов» пароходой команданхид сугларжа, оронойгоо бүхы ажалшадтай баяртай өөһэдынгөө баярые нэгдэхэн байна. Ажалшан арад тухай парти ба правительстваын үдэр бүри анхаржа, тэрэнэй жаргалтай байдалые улам арбидхын түлөө сар үргэлжын оролдолог гаргажа байдагынь баһа дахин эли тодоор харгалда. Манай коллектив дайнай хүлэй стилинска табанжэлэй тусэбые 1949 ондо дүүргэжэ, парти ба правительстваын халуун анхаралда харюусаха гэжэ шиндэбэ.

Сталинска анхарал

Үргэн хэрэглэлэй эд бараанай үнэ сэнгэй химдаралтые манай арад туйлай ехэ баяртайгаар угтаба. Улан-Удэ станцин депогий түмэршэ дархан К. Жуков иигжэ хөөрэнэ: — Мүнөө болоһон үнэ сэнгэй химдаралта минни салын хүлһые улам ехэдхэбэ. Жэшэнь, би блэ соогоо олон хүн тула үдэрэй 3 килограмм хилэмэе абажа, хара соогоо 308 түхэриг 70 мүнгэ гаргалдаг байгаа наа; мүнөө тэрэ мүнгөөр абадаг хилэмэе абаханаа гадна, хара соо 2 килограмм мяха энэнэй урдахиһаа үлү ехээр абаха аргатай болооб. Теэд; гансахан хилэмэн ба мяханай үнэ сэн химдараа бэшэ бшуу. Бүхы юумэнэй үнэ сэн химдараал!

Зүгээр ном дэбтэр хэблэлгын хэли ехэ боложо байшашы наа, арад зоной эрилтэнэ хүсэд дүүрэн үшөөл наггаданайгүй. Олон ушарнуудта номууд уншагшадта найнаар ба түргэнөөр, олоор ба элбэгээр хүргэдэггүй. Мүнөө манай республика дотор ном хэблэлгэ ба таралгын хоорондо ехээн забхар гараад байна. Хэдэн зуун мянган түхэригэй үнэтэ ехэ баялигууд Бурмонсоюзай, КОГИЗ-эй республиканска отделени болон бусад худалдаа-наймаанай организацинуудай магазинууд болон складууд тоо эхтэжэ байна. Энэ юун дээрээ болоноб гэхэдэ, худалдаа-наймаанай «хүдэлмэрилгээд хадаа ном дэбтэрыне арад сондо хүргэлгэ тои хүндэтэй ба харюусалгатай хэрэг байхыень үшөө зарим газарнуудта ойлгоодгэй байха юм. Тэрэнэй зариманинь номой прилавкын хажууда байхадаа бүхы идеологическа хүдэлмэринин нэгэн харюусал-

ВКП(б)-гэй Обком болбол Советскэ ном тараан нэбтэрүүлгын харада ябуулагдаха бүхы хүдэлмэриние өөрынгөө сэхэ хүтэлбэри доро абахынь ба энэндэ үргэн ажалша олоннигын хабаадаха ябадалые хангахынь партина болон советскэ организацинуудые уялгалһан байна. Тэдэ хадаа худалдаа-наймаанай организацинуудай хүдэлмэриние хинан хүтэлбэрилхэһээ гадна, арад зоний дунда олоннигын, политическэ хүдэлмэри ябуулха еһотой. Советскэ номуудай, илангаяа Сталинска шангай лауреадуудай уранайханай номуудай тухайда хөөрлөдөөнүүд; элидхэлнүүдые хэхэ; һайн һайн номуудые олоороо уншаха ба зүбшэн хэлсэхэ ябадалые эмхидхэхэ уялгатай юм. Энэ хүндэтэй хэрэгтэ бүхы хүдөө; городой интеллигенци; культурно-гэгээрэлэй эмхи-зургаануудай хүдэлмэрилгээшэд; комсомолцууд үргэнөөр хайладууламдаа ушартай. Номуудые уншагшадта олоор ба һайнаар хүргэе! — нимэ уриа тэдэнэй хүдэлмэринин гол удханд мүн.

Кабанскынхидай уряалые халуунаар дэмжэе!

Иимэ уялга абаба

Галдан Ванжиловай хүтэлбэрилдэг звено 1947 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Тус звено жэл бүри үндэр баян ургаса хуряжа, колхознигуудай дунда хүндэтэй ба алдар солотой болоһон байна. Үнгэргэһэ жэлдэ ган гасуур байшашы наань, энэ звено 20 гектарай га бүхэнһөө 17 центнер ба 11 гектарай га бүрһөө 12 центнер шэнисын ургаса хуряжа абаа. Тингэжэ энэ звеногой гэшүүд Зэдын аймагай Лениной нэрэмжэтэ колхозой тараан ажалай бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлһэн байна. Теэд, энэ амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй, 1949 ондо бүри үндэр ургаса абаха гэжэ тэдэнэр бүгдөөрөө шиндэнхэй.

Ринчиновэй звеногой үүсхэл

Комсомолой XI съездые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байһан Заиграйн аймагай Ворош иловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуудай звено (хүтэлбэрилгэһэн нүхэр Ринчинов) Кабанскын колхознигуудай уряалые халуунаар угтаба. Тинн, 20 гектар талмайһаа га бүрин 35 центнерһээ доошо бэшэ, 43 гектарһаа га бүрин 15 центнерһээ доошо бэшэ шэнисын ургаса хуряжа гэхэн уялга абаа. Үндэр ургаса туйлахын түлөө звеногой гэшүүд нилээд ехэ ажал бүтэһэн байха юм. Поли дээрэ саһа тогтоогоо. Участогайнгаа гектар бүридэ 30 тонно наг шэбхэ гаргаһац байна. Үнэһэ, шубуунай аргал ехээр суглуулаа. Кондицида хүргэгдэһэн һайн үрһэ хаагаа. Хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгы дүүргэжэ ба тарилгын үедэ хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байна.

Жиримскэ МТС-эй амжалта

Республикын машинно-тракторна станцинуудай дунда Жиримскэ МТС түрүүлһээр ябана. Энэ МТС 1948 оной хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриние түрүүлэн дүүргэһэн ба бүхэли жэлэй турша соо амжалтатайгаар хүдэлмэрилһэн байна. Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй тусэб урилшалан ба үлүүлэн дүүргэдэһэн байгаа. Тарилга агротехническэ богони болзор соо һайн шанартайгаар хэгдэһэн юм. Куйбышевска областин механикаторска коллективүүдэй уряалаар, Жиримскэ МТС-эй коллектив трактор ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгы 1949 оной январин 1 хүрэтэр дүүргэхэбди гэхэн уялга абаһан юм. Тинн, тэдэнэр өөһэдынгөө уялгы урилшалан, дэкабриин 25-да дүүргэжэ бэлэй. Республикын хүдөө ажахын Министерствэ заһабарин хүдэлмэриние шалгажа, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууд бүхы дээрээ һайнаар заһагдаа гэхэн сэгнэлтэ үгөө һэн. Тингэжэ энэ МТС Союз соохи мүрысөөндэ түрү нуури эзэлбэ. Мүнөө тус МТС-тэ (директорынь нүхэр Тупикин, парторганизациин секретарь нүхэр Шустов, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Кривенко) ВЦСПС-эй ба ССР Союзай хүдөө ажахын Министерствын дамжуулгын Улаан туг, 30 мянган түхэригэй шан үгтэбэ.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ СЕССИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Трактор заһабарилгана мартын 5-да дүүргэхэбди Саянтын МТС-эй коллектив хабарай тарилгада бэлэдхэл тухай асуудалые хамтынгаа суглаан дээрэ зүбшэн хэлсээд, мартын 5-да тракторай заһабарилгы, мартын 10-да—сессиин нээгдэхэ үдэр хүрэтэр хүдөө ажахын машина эмсэгүүдээ заһабарилжа, нэбтэпродуктнуудаа асаржа ба мүн бригадануудаа бүридхэн байгуулжа дүүргэхэ гэхэн уялга абаба. Нимэ уялгануудые Иволгын, Курбын МТС-үүдэй коллективүүд абаа. Тракторай заһабарилгы түрүүлүүлдэ алаар шамдуулжа, СССР-эй Верховно Советей сесси нээгдэтэр дүүргэхын түлөө республикын МТС бүхэн тэмсэхэ еһотой.

Шулуутайнхидые дэмжэбэ

Республикын ой модоной промышленностин хүдэлмэришэд модо бэлэдхэлэй сезоны тусэбые мартын 20 болтор дүүргэхээр стахановска һара сонсохохо туһаа Шулуутайн леспромхозой хүдэлмэришэд, сезонигуудай гарганан үүсэхэ халуунаар дэмжэжэ, «социалистическэ» мүрысөөе улам үргэнөөр азыруулжэ захалаа. Эгээд түрүүлэн энэ патриотическэ үүсэхэ «Бурмонголес» трестин халбаринуудай дунда эрхимэжэ яһан Хандагайн леспромхозой коллективийд дэмжэжэ. Үнгэрһэ жэлдэ тус леспромхоз муры-

Иимэ уялга абаба

Галдан Ванжиловай хүтэлбэрилдэг звено 1947 ондо эмхидхэгдэһэн юм. Тус звено жэл бүри үндэр баян ургаса хуряжа, колхознигуудай дунда хүндэтэй ба алдар солотой болоһон байна. Үнгэргэһэ жэлдэ ган гасуур байшашы наань, энэ звено 20 гектарай га бүхэнһөө 17 центнер ба 11 гектарай га бүрһөө 12 центнер шэнисын ургаса хуряжа абаа. Тингэжэ энэ звеногой гэшүүд Зэдын аймагай Лениной нэрэмжэтэ колхозой тараан ажалай бригадануудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлһэн байна. Теэд, энэ амжалтануудаараа һанаагаа амарангүй, 1949 ондо бүри үндэр ургаса абаха гэжэ тэдэнэр бүгдөөрөө шиндэнхэй.

Ринчиновэй звеногой үүсхэл

Комсомолой XI съездые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэжэ байһан Заиграйн аймагай Ворош иловай нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-залуушуудай звено (хүтэлбэрилгэһэн нүхэр Ринчинов) Кабанскын колхознигуудай уряалые халуунаар угтаба. Тинн, 20 гектар талмайһаа га бүрин 35 центнерһээ доошо бэшэ, 43 гектарһаа га бүрин 15 центнерһээ доошо бэшэ шэнисын ургаса хуряжа гэхэн уялга абаа. Үндэр ургаса туйлахын түлөө звеногой гэшүүд нилээд ехэ ажал бүтэһэн байха юм. Поли дээрэ саһа тогтоогоо. Участогайнгаа гектар бүридэ 30 тонно наг шэбхэ гаргаһац байна. Үнэһэ, шубуунай аргал ехээр суглуулаа. Кондицида хүргэгдэһэн һайн үрһэ хаагаа. Хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгы дүүргэжэ ба тарилгын үедэ хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэжэ байна.

Жиримскэ МТС-эй амжалта

Республикын машинно-тракторна станцинуудай дунда Жиримскэ МТС түрүүлһээр ябана. Энэ МТС 1948 оной хабарай тарилгада бэлэдхэлэй хүдэлмэриние түрүүлэн дүүргэһэн ба бүхэли жэлэй турша соо амжалтатайгаар хүдэлмэрилһэн байна. Тракторна хүдэлмэринүүдэй жэлэй тусэб урилшалан ба үлүүлэн дүүргэдэһэн байгаа. Тарилга агротехническэ богони болзор соо һайн шанартайгаар хэгдэһэн юм. Куйбышевска областин механикаторска коллективүүдэй уряалаар, Жиримскэ МТС-эй коллектив трактор ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгы 1949 оной январин 1 хүрэтэр дүүргэхэбди гэхэн уялга абаһан юм. Тинн, тэдэнэр өөһэдынгөө уялгы урилшалан, дэкабриин 25-да дүүргэжэ бэлэй. Республикын хүдөө ажахын Министерствэ заһабарин хүдэлмэриние шалгажа, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинанууд бүхы дээрээ һайнаар заһагдаа гэхэн сэгнэлтэ үгөө һэн. Тингэжэ энэ МТС Союз соохи мүрысөөндэ түрү нуури эзэлбэ. Мүнөө тус МТС-тэ (директорынь нүхэр Тупикин, парторганизациин секретарь нүхэр Шустов, рабочкомой түрүүлэгшэ нүхэр Кривенко) ВЦСПС-эй ба ССР Союзай хүдөө ажахын Министерствын дамжуулгын Улаан туг, 30 мянган түхэригэй шан үгтэбэ.

Иимэ уялга абаба

Звеногой гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ц. Норбоев, Ц. Батожалов, Х. Банзанова гэгшэд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулануудые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэнэй ашаар таряанай полинууд дээгүүр 850 гаран шарга наг шэбхэ зөөгдэһэн, 55 центнер үнэһэн, мүн шубуунай аргал элбэгээр суглуулагдаһан байха юм. «Абаһан уялгата нэрэтэй түрэтэйгээр бэлдүүлжэ арга-боломжо манайда бии»,—гэжэ нүхэр Ванжилов хөөрэнэ. Тинн энэ звеногойин энэнээ сохом дүүргэхэ байһаниин лабтай. Д. Цыкиков.

Иимэ уялга абаба

Звеногой гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ц. Норбоев, Ц. Батожалов, Х. Банзанова гэгшэд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулануудые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэнэй ашаар таряанай полинууд дээгүүр 850 гаран шарга наг шэбхэ зөөгдэһэн, 55 центнер үнэһэн, мүн шубуунай аргал элбэгээр суглуулагдаһан байха юм. «Абаһан уялгата нэрэтэй түрэтэйгээр бэлдүүлжэ арга-боломжо манайда бии»,—гэжэ нүхэр Ванжилов хөөрэнэ. Тинн энэ звеногойин энэнээ сохом дүүргэхэ байһаниин лабтай. Д. Цыкиков.

Иимэ уялга абаба

Звеногой гэшүүдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Ц. Норбоев, Ц. Батожалов, Х. Банзанова гэгшэд үбэлэй агротехническэ хэмжээ-ябуулануудые үнгэргэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Тэрэнэй ашаар таряанай полинууд дээгүүр 850 гаран шарга наг шэбхэ зөөгдэһэн, 55 центнер үнэһэн, мүн шубуунай аргал элбэгээр суглуулагдаһан байха юм. «Абаһан уялгата нэрэтэй түрэтэйгээр бэлдүүлжэ арга-боломжо манайда бии»,—гэжэ нүхэр Ванжилов хөөрэнэ. Тинн энэ звеногойин энэнээ сохом дүүргэхэ байһаниин лабтай. Д. Цыкиков.

Коммунист бүхэн нуралсаха ёнотой

Марксистско-ленинскэ теорёор бэээ зэбсэглэнэ

Коммунистуудай марксистско-ленинскэ нуралсалай хэмжээний дээшлэлгэ хадаа өөрингөө идейно-политическэ хэмжээ дээшлэлгэ-хын түлөө эсэшгүйгөөр хүдэлмэрилхэе нэн түрүүн ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилгэшдөө эринэ.

Тиймээ ВКП(б)-гэй Түхэнэй айкомой бюро болбол Ленин ба Сталиной зохоолнууды айкомой хүдэлмэрилгэшдэй үдэрнөө үдэртэ шудалжа байха хэрэгтэн онсо анхаралаа табидаг болоо.

ВКП(б)-гэй айкомой хүдэлмэрилгэшэд 1948 оной турша дотор В. И. Лениний нимгүүд зохоолнууды шудалхан байна гэбэл: «Юу хэхэб?», «Алхам урагшаа, хоер алхам гэдэргээ», «Гүрэн ба революци», «Имперализм хадаа капитализмын хүгжэлтын дээдэ шатан мүн»; нүхэр И. В. Сталиной «Диалектическэ ба историческа материализм тухай» ба «Ленинизмын үндэсэ хууриунууд тухай» гэхэ мэтүүд болоно. Эдэ зохоолнуудаар теоретическэ хөөрлөөнүүд үнгэргэгдэнхэй. Тус хөөрлөөнүүд хадаа коммунист бүхэнэй шудалжа байхан материалаа зүбөөр ба гүнзэггүүр ойлгохо ябадалдан нилээд эхээр тулалдаг байна.

Партияна хүдэлмэрилгэшдэй политическэ бэлдэхэлэй хэмжээний дээшлэлгэ бүри парторганизацийн хүдэлмэридэ үзүүлэн тэдэнэй туна нүлөөн эхэжэнэ, тэдээр улам хүндэтэй болоно гэжэ хэндшхэ мэдээжэ.

ВКП(б)-гэй айкомой хэдэн олон хүдэлмэрилгэшэд марксистско-ленинзмын классигуудай зохоолнууды шудалгалгаар горьтойхон оролдог гаргана. Жэшээлхэдэ, айкомой секретарь нүхэр Бельгаев, айкомой эмхидхэлэй-инструкторска табагай инструктор нүхэр Балдуев, айкомой пропагандист нүхэр Цырендоржиев ба бусад болоно.

Идейно-политическэ хэмжээгээ дээшлүүлхын түлөө эршмэтэйгээр хүдэлмэрилхэ ябадал хадаа эдэ нүхэдэй ургахадан эхэжээр нүлөөлөн байха юм. Хэрбээ нүхэр Бельгаев 1947 ондо айкомтребсоюзын базые даагшаар хүдэлмэрилжэ байхан наа, харин мүнөө ВКП(б)-гэй айкомой 2-дохи секретарь болгоруо ургахан байна.

Нүхэр Балдуев эхин парторганизацийн секретарьнаа айкомой хүдэлмэрилгэшэ болон ургаа. Тэрэ шэлэн нүхэр Цырендоржиев багша байханаа партийна хүтэлбэрилгэхи хүдэлмэрилгэшэ болохон байна. Ингэжэ, эдэ партийна хүдэлмэрилгэшэ эсэшэ сусахаггүйгөөр хүдэлмэрилэн, марксистско-ленинскэ теорисор бэээ зэбсэглэнэ.

Б. Москалев, ВКП(б)-гэй Түхэнэй айкомой секретарь.

Тухаламжа ба хиналта хэрэгтэй

Ленин—Сталиной парти болбол коммунистуудай идейно-теоретическэ хүмүүжэлдэ тон ехэ анхарал хандуулдаг. Большевизмын түүхэ ба теорие шудалалга хадаа манай партиин политикые зүбөөр ойлгохо, оршон байдалда зүбэ сэгнэлтэ хэхэ, практикаческа зорилгонууды амжалтагтайгаар шидхэхэ талаар советскэ кадрнууды зэбсэгжүүлдэг байна.

Мүнөө коммунистуудай идейно-политическэ хүмүүжэлдэ онсо анхарал хандуулагдана. Юуб гэхэдэ, социализмнаа коммунизма шэлжэн ороходо гансахан материална бэшэ, мүн ханал сэдхэлэй шанарай талаар бэлдхэл хэрэгтэй байгаа.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй 1938 оной ноябрин 14-нэй тогтоолой ёсоор, марксизм ленинизмы кадрнуудай шудалжа гол метод хадаа бэээ даажэ нуралсаха ябадал мүн болоно. Парти болбол хэблэлы дамжуулан, лекци ба элидхэлнүүды эмхидхэн, тэдэнэртэ тухалдаг ба тухалжа ёнотышые байна.

Энэ талаар Хойто-Байгалай аймагта юун хөгдөжэ байна гэжэ хараад үзэе. Аймаг дотор 61 коммунистууд марксизм-ленинизмы бэээ даагаад шудалжа байна. Тэдэнэртэ 22-нэй элидхэл ба лекци-нүүды бэлдхэхэ, 16-нэй «Коммунистическэ партиин манифест» шудалжа дүүргэдэ, мүнөө Лениной «Арадай ханинар» гэдэг хэд бэ, тэдэнэр социал-демокрадуудта эсэргүү яажэ тэмсэдэг бэ» гэдэн зохоолы шудалжа байна. Тийхэдэ РСФСР-эй габыата врач Новосельцев дурсагдаша зохоолнууды шудалжа дүүргэдэ, мүнөө Ле-

нинэй «Юу хэхэб?» гэжэ зохоолые үзэжэ байна.

Марксизм-ленинизмы бэээ даагаад шудалгалта тухалхын тулада 8 консультантууд баталагданхай. 1949 оной январь нара соо 9 лекци уншагдаа. Гэбэшье, ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда агитацийн табагай зүгшөө бэээ даагаад нуралсагмат тухалжа ба тэдэнэртэ хойнооо хиналта табиха хүдэлмэри хангалгагүй байхаар. Оройдоо нуралсагмат гү, али муугаар нуралсадаг коммунистууд аймаг дотор үшөөл олон би байха юм. Зарим нүхэдтэй хөөрлөөд байхада, тэдэнэр манай парти ба правительствын политикада хабаатай юрын асуудалууды мэдэхгүй, уласхоорондын байдалай талаар хохорлиг байба. Жэшээлхэдэ, аймагай комхозы даагша коммунист нүхэр Полканов партиин тухы мэдэхгүйг гэжэ хэнгэргүүгөөр мэдүүлнэ. Үлүүдэхэдэ нүхэр Полканов арадай демократин оромууд гэшэ юун гэшэб гэжэ ойлгохогүй байшаба.

Энэ юу харуулаб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитацийн табаг коммунистуудай политическэ бэлдэхэлы мэдэхгүйг, бэээ даагаад марксизм-ленинизмы шудалгалта тухалдаггүй ба тэдэнэй оролдог хэхээлэй хойнооо хиналта табидаггүй байхынь элирхэйлжэ үгэнэ.

ВКП(б)-гэй Хойто-Байгалай айком өөрингөө пропаганда ба агитацийн табагай хүдэлмэриэ эрид найжаруулжа бэээ гэжэ найдагда-на. Е. Кужелев.

Хэмнээ абахаар болоо

Хэжэнгын аймагай Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхэ комсомольско эхин организаци

муугаар хүдэлмэрилнэ. 1948 оной намар тус организацийн секретаряар нүхэр Бадмаханда Галсанова хунгадалан юм. Тэрэ сагнаа хойшо арай гэжэ нэгэ суглаан үнгэргэгдэжэ, нүхэр Сталиной биографияе шудалжа кружок эмхидхэхэ ба заня-тиень 7 хоног бүрин нэгэ удаа үнгэргэхэ тухай ялала хайн тогтоол тус суглаан дээрэ баталан абтаа лэн. Кружогые хүтэлбэрилгэшөөр эндэхэ эхин хургуулин багша нүхэр Найданова томилогдохон байгаа.

Тээд энэ кружок мүнөө болтор муртэй заняты хээгүй байха юм.

Нүхэр Найдановагай оролдошье наань, харин секретарь нүхэр Галсанова комсомолцуудаа занятыда хүүд хабадуулжа тушаа ханалаа табаггүй байшоо. Нүхэр Галсановагай нимэ муу хүтэлбэрилгэшэ боложо, олонхи комсомолцуудын политуралсалда мууса хандадаг байна.

Гадна, организацийн зарим комсомолцууд гэшүүнэйгээ түлбэри тухы абдалда хайша хэрэгээр хандана.

Хэдэн олон комсомолцууд ба залуушуул малажал дээрэ хүдэлхэ зуураа, ажалай эрхим жэшээ харуулдаг байна. Тээд тэдэниэ ур-машуулдаггүй, тэдэнэй дунда олонитын-политическэ хүдэлмэри огто ябуулдаггүй байха юм.

П. Содбоев.

ПВЗ-гэй уралан нарижуулагшад

Новатор Рабданов 40.000 түхэригэй алмалта хэбэ

Ленинэй оренто паровозо-вагонно заводой шэрэм шудхалгын цехынхид өөрингөө командирые дэмы магтадаггүй.

1936 ондо Рабданов Рандал Тинатович гэжэ залуу хүдэлмэрилгэшэ манай заводто ерөөн юм. Абаахар экономист болоо. Уланшөгүе цехын мастер болгодохон байна. Залуу мастерай зориг хүсэлэнь тон ехэ байхан тула өөрингөө эрдэм мэргэжэлые үдэрнөө үдэртэ дээшлүүлжэ эхилэ. Хүдэлмэрилхынгөө хажуугаар заводой дэргэдэхэ курса дуралсаа бэлэй.

Тийгээр байтар Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилбэ. Рандал Тинатович Эхэ оройнгоо урдахы өөрингөө нангин уялгы дүүргэхын тула Улаан Армида мордобо. Дайниэ илалта түгэлдээр дүүргэлсээнэйнгэ хүлээр, нүхэр Рабданов түрэл заводтоо бусажа ерээ. Тийгээд шэрэм шудхалгын цехтэ цехын начальнигай орлошо болгодобо.

Мүнөө нүхэр Рабданов цех соогоо эрхим уралан нарижуулагша юм. Заводто хүдэлмэрилжэ эхиллэнхэ хойшо уралан нарижуулгын 25 дурадхалнууды оруулаа. Тэдэ дурадхалнуудайн олонхын үйлдэбэридэ нэбтэрүүлгэжэ, хэдэн арбаад мянган түхэригэй алмалта үгэсэн байна.

Тэрэнэй оруулан дурадхалнууд үйлдэбэридэ байхан дутуу дунданууды зайлуулан, детальнуудай шанары найжаруулан, үйлдэбэрин бүтээсы дээшлүүлэн ба голодоо гаргалгы үсөөдхээн байха юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ оруулан 8 дурадхалнуудын 7-нинэй үйлдэбэридэ нэбтэрүүлгэжэ, 1948 он соо гүрэндэ 40 мянган түхэригэй алмалта хэбэ. Эдэ дурадхалнуудын паровозой деталнууды шудхалгын сагы 10 гараан часаар хороохон байна.

Тийхынгэ хажуугаар нүхэр Рабданов өөрингөө цехын уралан нарижуулагшадта техническэ тухаламжа үзүүлдэг байха юм. Тэдэ дурадхалнууды үйлдэбэридэ нэбтэрүүлгэдэнэ техническэ ороо асуудалууды тайлбарилан хэлэжэ үгэлдэг байна. Дайнай бүлгэй сталинска табанжэлэй тусобы дүрбэн жэлдэ дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ Рабдановай жэшээ бусадта үлгэр боложо үгэнэ.

Нүхэр Рабданов үрхэхэн хэрэгээ эсэстэн хүргэгүүдөө наанаа амардаггүй, заал наа захадан гаража шаддаг.

Үйлдэбэрин энэ новаторай хээн бүтээхэн ажалы хэлэхэ болоо наа барагдашагүй олон. Тэрэнэй үрхэл хамаг олон юумэн дээрэ харагдадаг. Энэ хадаа цехынгэ техническэ бэлдэхэлы хүтэлбэрилхөө гадна, техническэ нуралсалай заняты ябуулдаг байна. Гэхэтэй хамта, техническэ ба политическэ эрдэм мэдэрлээ саг үргэлжэ дээшлүүлжэ байдаг.

Нүхэр Рабданов «Заводой эрхим уралан нарижуулагша» гэдэн нэрээрэгдэ хүртэнхэй.

Нүхэр Рабданов үйлдэбэрин жэшээтэ командир мүн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Цехын ахалагша технолог Эрдынеев ба цехын технолог Золотова гэгшэд нүхэр Рабдановай (зүүн гарнаа) дурадхалы үзэжэ байса.

И. Пасек. В. Муллерай фото.

Февралин 23-да «Ньюс Кроникл» гэжэ английска газетын мэдээсэ нэй ёсоор, Германидахи эзэмдэ-гын Советскэ зонооо 400 мянга судетскэ немедууды Чехословакия худар нүүлгэхэ гэжэ Чехословакия Правительствода Советскэ Правительство дурдахаба гэхэ нааатай ба мүн бэшэше ондоо энээдэнэ хүрэхөөр шал худал юумэнүүды тунхаглахан байдаг юм.

Энэ мэдээсые буруушаалагч ТАСС хадаа «Ньюс Кроникл» гэжэ антисоветскэ газетнүүдэй хэжэ байхан юрын эдэ жүдир аамнуудай нэгэн мүн гэжэ мэдүүлхэ түлөөлгэдэнэ байна.

БАРГАЖАНАЙ АЙМАГТА

ҮРхЭНЭЙ АЖАХЫТАЙ БОЛОХОНЬ

Республикын худэе ажахын Министертво болбол Баргажанай аймагта олон жэлдэ ургадаг үбөө нооной үрхэ хүрэнгэ бэлдэхэ үрхэ ажахые байгуулжа гэжэ шидхэнэй байна. Энэ ажахы хадаа Курумканай ба Баргажанай колхозууды дурсагдаша үбөө нооной үрхөөр хангаха юм.

ВКП(б)-гэй Баргажанай айком ба аймгүйдэком тус ажахы Баян-голой сомоной Карл Марксскэ нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэ байгуулаар хараала.

АСУУДАЛНУУД БА ХАРИУНУУД

Баргажанай дунда хургуулид «Асуудалууд ба харюунуудай түшээ» үнгэргэгдэдэг болонхой.

Хурагшад хонирхохон асуудал бэшээд, тусхай хайрсаг соо хэдэн юм. 7—10 хоногой үнгэрхэлээр багша бүхэн өөрингөө мэргэжэлдэ тулаан асуудалаа харюу үгэлдэг байна. Ингэжэ хурагшад ойлгойгоо юумэе мэдэжэ боложо, оюун мэдрэлэйнгэ хэмжээ нилээд дээшлүүлдэг байха юм.

САНЫН КРОСС

Февралин 20-ной үдэр үнгэрэгдэнэ санын кроссо 55 хүүбүд, 4 басагад хабадта.

Арбан километр соо урилдаан хүүбүд сооноо К. Горячих, В. Болдов, 8-дахы классай хурагша В. Жеранин гэгшэд түрүү хууринууды эзэлэ. Басагад сооноо Ляля Генкина 5 километрын урилдаанда түрүүлбэ.

УНШАГШАДЫН КОНФЕРЕНЦИЯ

Н. Шостровский «Булад ажаа харуужааб» гэдэн номые уншагдаша — хурагшадтай конференци Баргажанай культурын ордон соо болобо. Нүхэр В. М. Болдов элидхэл хэжэ, тус номой амар ехэ хүмүүжүүлгын удашанартай байханые харуулба.

ВКП(б)-гэй айкомой партийна эхин организацийн коммунистууд март нара соо П. Павленкин «Жаргал» гэжэ номоор конференци үнгэргэхэнэ.

Д. Гуянынов, манай корр.

Нэгэ семинарай хүдэлмэри

Партияна гэгээрэлэй нуралсал энэ жэлдэ түрүүшын жэлүүдэд ороходо бүри эдэхитэйгээр эхилбэ. ВКП(б)-гэй гэгшүүд ба кандидатнуудай олонхын нуралсалай элбэ формонуудаар хурана ба марксистско-ленинскэ нуралсалда тэдэнэр бүри ехээр анхаралаа табидаг болобо. Иймэ оршон байдалда пропагандаистнуудай болон консультантуудай үүргэнэ, тэдэнэй аша туһан тон ехээр эхэ болобо. ВКП(б)-гэй ЦК болбол пропагандаистнуудай дүй дүршэлы дээшлүүлжэ ябадалда, кружогуудта ба политургуулинуудта нуралсалай ябасы тэдэнэй зүбөөр эмхидхэхэ ябадалда, нуралсалай материалны түсбэлгэдэ, литературые, наглядна хэрэгсэлнүүды шэлэн олохо ябадалда саг үргэлжын тухаламжа үзүүлжэ байхы партийна органууднаа эринэ.

ВКП(б)-гэй ЦК-гэй энэ эрилтэ-нүүдэй ёсоор, ВКП(б)-гэй Пригороднэ райком болбол политургуулинууд болон ВКП(б)-гэй түүхын курсые шудалжа кружогуудай хүтэлбэрилгэшэд — пропагандаистнарай хүдэлмэридэ анхаралаа гүнзэггүүр табижа, тэдэндэ бодото дээрэ тулалдаг юм. Пригороднэ райондо энэ жэлдэ 16 политургуулинууд, ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курс шудалдаг 19 кружогууд хүдэлмэрилнэ. Эдэ кружогуудта ба политургуулинуудта ВКП(б)-гэй 437 гэгшүүд ба кандидатнууд марксизм-ленинзмын теорие шудалда.

Партияна-гэгээрэлэй нуралсалай эхилхэээ үни урда тээ ВКП(б)-гэй райком болбол политургуулинууд ба кружогуудай хүтэлбэрилгэ-

А. БЕЛОУСОВ, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горномой пропаганда ба агитацийн табагы даагша.

шэдые шэлэн оложо баталан байгаа. Олонитын дунда политическэ хүдэлмэрин дүй дүршэлтэй ба теоретическэ хүсэд бэлдхэлтэй коммунистууд пропагандаистска хүдэлмэридэ хабадуулагдана байна. Район дотор хамтадаа 35 пропагандаистнууд баталагдана байна. Тэдэнэй 27-нэй дээдэ ба дунда хургуулигай, 8-нэй дундааа доошо хургуулигай гэгэшье, пропагандаистска хүдэлмэрин хүсэд дүй дүршэлтэй юм. Кружогуудай болон политургуулинуудай хүтэлбэрилгэшэд тоодо хургаганар, врачнууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилгэшэд, предпринянууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрилгэшэд, ВКП(б)-гэй райкомой хүдэлмэрилгэшэд би.

Нуралсалай жэлэй эхилхын урда партийна бүхы эхин организацинууд ба партийна активай районно суглаанууд болохон байгаа. Тус суглаанууд дээрэ коммунистууды идейно-политическээр хүмүүжүүлхэ тухай зорилгонууды зүбшэн хэлсэн байха юм.

Эдэ бүхы хэмжээ-ябуулганууд болбол партийна гэгээрэлэй нуралсальы эдэхитэйгээр эхилхэ хэрэгтэ нүхэсэл боложо үгэсэн юм.

Саг үргэлжын хиналта бэлүүлжэ, ВКП(б)-гэй райком болбол политургуулинуудай ба кружогуудай хүдэлмэридэ байхан дутуу дундануудыше элирүүлэн байха юм. Эдэ дутуу дундануудай гол удхан юун байгаа гэхэдэ, зарим пропагандаистнууд шухала хэрэгтэй материалны бэлдэхэ хэрэгтэй байгаа: нуралсалта материалнууды зүбөөр, эдэ хадаа алдуу гаргадаг

ба хонирхолтой хөөрлөө хэхын орондо асуудал ба харюугаар занятынуудаа үнгэрэхэ ябадал үсөөн бэшэ үзэгдэдэг лэн. Номоо үзэхэдэ, конспект хэхэдэн хэрэгтэй тухаламжа шагнагшадтаа үзүүлдэггүй байгаа.

Эдэ дутуу дунданууды элирүүлхэ зуураа партиин райком болбол пропагандаистнуудай идейно-теоретическэ хэмжээ дээшлүүлхэ тухай ба тэдэниэ занятынуудаа үнгэрэхэ методикоор зэбсэгжүүлхэ тухай анхаралаа табихан байна. ВКП(б)-гэй райкомой партийна кабинетэй дэргэдэ политургуулинууд ба кружогуудай пропагандаистнуудай семинарууд ходоодо боложо байдаг.

Политургуулинуудай пропагандаистнуудай семинарска занятынууды партийна кабинетэ даагша нүхэр Мордовской А. С. хүтэлбэрилдэг. ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курсые шудалжа кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй семинарые ВКП(б)-гэй райкомой пропаганда ба агитацийн табагы даагша нүхэр Курдюков А. Н. хүтэлбэрилнэ. Семинаруудай хүдэлмэри бодомжотойгоор түсбэлгэдэг. Пропагандаист бүхэн ээлжээтэ занятынгаа темые, тэрэ темэдэ шухала номууды заахан заабаринуудтайн хамта саг соогоо абалд байна. Занятындаа нимэ хайнаар бэлдэнэй ашаар занятынууд идейно-теоретическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг ба семинар дээрэ табигдан асуудалууд элбэхитэйгээр зүбшэн хэлсэгдэдэг байна.

Дүршэлэ хэлгэлсэхын зорилгоор ВКП(б)-гэй райком нүүлшын үедэ семинар дээрэ пропагандаистнуудай ээлжээтэ занятынууды зүбшэн хэлсэгэ ябуулаа. Ингэжэ зүбшэн хэлсэжэ байхадаа, пропагандаист болбол семинарта хабаадагшады ээлжээтэ занятыдаа үзэхэ

темын түсэбтэй гүнзэггүүр танилсуулдаг, наглядна хэрэгсэлнүүды, уранхайханай литературы, тус предпринянуудай байдалаа абайхан жэшээнүүды хэрэглэжэ байгаад, темынгөө материалые удаа дараалан энэ семинар дээрэ хэлэжэ үгэлдэг. Пропагандаист болбол кружогтоо гү, али политургуулиндаа үнгэрэхэ шэнгээр тус семинар дээрэ занятына ябуулдаг байна. Семинарта хабаадагшад пропагандаистын занятын түсэбы элирүүлэн хаража үзэдэг ба дутуу дундануудынь тэмдэглэжэ, өнлөөдүе зүбшэл, хүсэлы хэлэдэг, һүүлдэ семинарай хүтэлбэрилгэшэ хадаа пропагандаистын үнгэрэхэ заняты тухайн хурга даран хэлэжэ үгэлдэг, нүхэдэй хэлээн үгы харадаа абадаг, дутуу дунданууды тэмдэглэдэг ба семинарта хабаадагшадта тус пропагандаистын дүй дүршэлы амар юумэ абаха тухай хайшаан дуралдахдаг байна.

Районой пропагандаистнууд семинарска занятынууды иигэжэ үнгэрэхэ ябадалда эхэ хонирхолтойгоор хандана ба бүри олон пропагандаистнууды хабадуулан, политургуулинуудай ба кружогуудай ээлжээтэ занятынууды энэ мэтээр зүбшэн хэлсэхэ ябадалы холондон байлжа тухай нэгэн ханалтаггаар хүсэнэ.

Политургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй ханамжаар нимэ занятынууд методико шудалхадан тэдэндэ тулалдаг бадүй дүршэлы хэлгэлсэхэдэ эгээл хайн арга мүн.

ВКП(б)-гэй райком пропагандаистнуудай хайшаал абажа, политургуулинуудай болон кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй ээлжээтэ темэнүүды зүбшэн хэлсэгэ семинарска занятынуудай хүдэлмэри хододон оруулаа. Энэ үе соо политургуулинуудай пропагандаистнуудай семинарууд дээрэ 4 темэнүүд, ВКП(б)-гэй түүхын хураангы курсые шудалдаг кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй семинарууд дээрэ

рэ 3 темэнүүд зүбшэн хэлсэгдэбэ.

«Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн» гэжэ политургуулин программын 4-дэх темые зүбшэн хэлсэлгэ илангаа хонирхолтойгоор үнгэрбэ. Энэ темые зохоохон пропагандаист нүхэр Попов («Кооператор-комсомолец» артелиин политургуулин хүтэлбэрилгэшэ) түрүүшээр хургуулидаа болохо гэжэ байхан занятын түсэбы хэлээд, нэмэлтэ литература заажэ үгэбэ. Тийгээд географическа карта үлгэжэ, материалаа найруулан хэлэжэ эхилбэ. Дайнай түрүүшын үе тухай, гэдэргээ сухариха баатай болохоймнай тухай, Советскэ Армин эдэхитэйгээр бэээ хамгаалган тактика тухай богони-хоноор хэлэжэ үгөөд, нүхэр Попов болбол дайнай ябажа байхан үедэ болохон гүнзэггэ хубилтанууд тухай хэлэжэ эхилбэ. Агууехэ полководец нүхэр Сталиной хүтэлбэри дор немецко-фашистска булмтаргашды сохион Советскэ Армин гайхамшаг хүсэтэ сохиолууд тухай хэлэхэ зуураа, пропагандаист географическа картые шадамараар ашаглаба. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда өөрөө хабаадалсан нүхэр Попов Советскэ Армин дотлохы гайхамшагта операцияуд тухай пропагандаистнуудта ехэ дэбжэлтэйгээр хэлэжэ үгэбэ; Манай сэргэшэдэй героическа баатаршалганууд тухай, Гитлеровскэ армие үй бута сохион тухай ба Европн аралууды фашистска дарлалтааа сүүлхэн тухай хөөржэ үгэхэ зуураа пропагандаист «арынгөө» полкын дайшалхы байдалаа жэшээнүүды абан харуулжа, өөрингөө ханайхан баналнууды хэлэжэ үгэбэ. Һүүлдэнэ Советскэ Союзай иланан шалтаганууд тухай асуудал дээрэ тогтон хэлэбэ. Дунгүдые гаргаха зуураа, пропагандаист болох семинарта хабаадагшадта агууехэ Октябрска социалистическэ революциин 28-дахы жэлэй ойн барта В. М. Молотовой хэйн элидхэлхэнь гайхам

шар хайхан нимэ үгэнүүды абажа хануулба:

«Дайнай хүндэ хүшөр жэлүүдтэ Улаан Арминэ болон советскэ ардые Советскэ Союзай сэсэн мэргэе ба шалгарлан вождь—Агууехэ Сталиной урагшан хүтэлжэ — ябахан нинэй манай зол болобо.

Манай оройной түүхэдэ ба бүхэ дэлхэйн түүхэдэ манай армин аил-гүбта илантанууд Герралисскуудай Сталиной нэрээр орохо байна».

Пропагандаистнуудай ээлжээтэ занятынууды зүбшэн хэлсэхэ байлганууды үнгэрэхэ үгэбэ.

Пропагандаистнууды үгэбэ, семинарууды үнгэрэхэ хадаа нимэ дүршэл политургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй хүдэлмэриэ үнхөөрөө эдэхитэй болдог, методическа дүршэл шудалалгад хонирхуулдаг, өөрингөө хүдэлмэриэ түлөө харюусалгатай байха ябадал дээшлүүлдэг ба политическэ занятынууды гүнзэггүүр ойлгохо ябадалда нүхэсэл болодог гэжэ харуулан байна.

Шагнагшадангаа урда пропагандаистнууд харюусалгатай байханые мэдэржэ, партийна кабинетүүдтэ ходоодо эрдэг болохон ба политическэ ба уранхайханай литературые наглядна хэрэгсэлнүүд ба иллюстрацитай материалнууды бүри ехээр хэрэглэдэг болобо. Зүбөөр политургуулинуудай ба кружогуудай хүтэлбэрилгэшэдэй эдэ бүхы эрилтэнүүд ходоодо хангадалагүйн гэмшэлтэй. Партияна кабинетэй библиотекэ уран хайханай литератураар дутагдалтай байдаг ба библиографическа заабари зохооходо, шэнэ номуудтай ба хэрэгсэлнүүдтэй витринүүдые байгуулжа

„Советскэ арадуудай нэгэдэмэл бүлэ“ ГЭНН ТЕМЭЭР ЗАНЯТИ ХАЙШАН ГЭЖЭ ХЭХЭБ

КОЕРДОХИ ЗАНЯТИ
 Коердохи заняти болбол «Ленин-Сталинскэ национальна политическэ аша трэнүүд» гэһэн нэгэдэмэл зориулагдана.
 Эрхэ урда тээхи заняти дээрэ, нэгэдэмэл гүрэндэ нэгэ-нэгэ советскэ арадуудай тэгш тухай асуудал бусад асуудалтай хамта тайлбарилгдана ба ваан, большевистскэ парти бол Советскэ Союзай арадуудай тэгш эрхэ тухай асуудалыг нэгэ гэжэ табилан ба шиндхэ-тухайн мүнөө тайлбарилхатэй.
 Коердохи занятида өөрингөө элдээн соо пропагандист бол-уриан хаанта засагта дарлаг-байһан национальностнуудай эһэн, политическэ; культурна эһэн усадхаха ба гүрэнэй, урһа, ажахын талануудараа эһэн Россие хүсэхэ арга-ажы гэжэ гэгдэһэн арадуудта ол-гэжэ партиин урда Ленин хан хөрөй табилан зорилго тус-элжэ угхэхэ байна. Энэ түүхэ-эриггэ большевистскэ парти советскэ засаг болбол ле-ни-Сталинскэ национальна по-литическэ бэдуулһэн үндэһэ һуу-рэр шиндхэһэн, оройной соци-алистическэ индустриализациин, ху-дагдхын коллективизациин, фор-соо национальна, удаараа со-циалистическэ — советскэ культу-р дүгөөлгын ашаар — шиндхэ-тэй.
 Советскэ арадуудай нэгэдэмэл гэгдэн брошюра соо советскэ арадуудай ажахын ба культу-ра хүгжэлтөөр туйлаһан ам-уудыг харуулан олон тоо-шыннууд бии. Пропагандистын то болбол манай оройной шэн-эриггэ хубилгаһан аймагтар шэнэ хэнэ байгуулануудыг эли-эри ойлгоходон һурагшадта эһэн абадал болно. Брошюра-ар байһан материалнууд дээрэ партиануудыг нэмэхэдэ бо-ша Жэһээлхэдэ, республикыгаа эһэн жэлэй ойтой дашарамдуу-лар Сталинда Белоруссини шадай бэшэһэн бэшгые газе-т сооһоо уншажа болоно. Энэ дотор советскэ засагай үндэһэн Белоруссини экономи-ка ба культурна талаараа эсэг-эһэн харуулан эли толо партианууд бии.
 Манай оройной арадуудай ажа-лгана Октябрьскэ революциин эр болон түүхэтэй эхэ ху-нанууд тухай хэлэхэ зуураа, пропагандист болбол СССР-эй ара-та советскэ гүрэнэй зүгһөө, советскэ Союзай составта ородог арадуудаа үлэмжэ эхэ наца мүн-шэ (Сталин) агууехэ ород жэлэй зүгһөө түүлгэһэн туһа-на тухай тусхай тогтожо хэлэ-һэн байна.
 Советскэ пропагандист болбол советскэ Союзай хүсэн шадалай эһэн болгошо арадуудай ха-барисан тухай хэлэхэ байна. Арадуудыг урдуулан хүтэлбэрилгшэ бол большевизмын дайсалта, ле-ни-Сталинскэ национальна политика бэдуулхэ ябадалыг та-луулаха гэжэ бэдэһэн, арадай үндэһэн эсэргүү коммунистическэ эршэмтэй тэмсэһэн, ара-дай хани барисаа бэхжүүлхэ тэ-ямэр удаханартай бай-һэн тайлбарилха еһотой. Нацио-нальностнуудыг бута сохөгүй һаа, эһэн арадуудай ахадгүй хани хаа байгуулаха ба бэхжүүлжэ үлгүй, тэһэнэриг нэгэдэлэй ба эһэн туһалалсалтын үзэл сур-дал, интернационализмын үзэл сурдал хүмүүжүүлжэ болохогүй, эһэн олонациональна гүрэнэй хүтэлжэ болохогүй байгаа гэжэ агууулуһан хүтэлбэрилгшэ хэ-һэн байна.
 Советскэ соогоо пропагандист болбол национальна асуудалыг элдэһэн үлгэр жэшэ болдог империализмын богоолшолгоһоо эрхэ замынэ бүхэ дарлагда-арадуудта заажэ үгдэг совет-скэ олонациональна гүрэнэй улас-сооһон удаханар тухай заажэ хэлэһэн байна.
 Пропагандист болбол шуудалжа элдэһэн тэмсэ зүбшэн хэлсэхэ яба-лыг элдэһэн зуураа, хөөрөлдөөн табигданан нимэ гол асуудал-та анхаралаа табижа байна эһэн өөһэдынгөө гүрэн түрье, эһэн болон культурыг хүтэжэ-советскэ арадуудай туйлаһан партианууд ямар бэ? Сталинскэ ажаллалттай советскэ арадуудай коммунистическэ болон культурыг хүтэжэ үлгэр үгдэг бэ? Национальностнуудта эсэргүү боль-шевистскэ партиин эршэмтэй шан-дэһэн тус тэмсэл болбол со-циалистическэ олонациональна гүрэнэй бэ-рэлгэһэн тон шухала услови мүн.

Арадуудай хани барисаан—Советскэ Союзай хүсэ шадалай уг үндэһэн мүн. Олонациональна советскэ гүрэнэй уласхоорондын уда-ханар.
ГУРБАДАХИ ЗАНЯТИ
 Гурбадахи заняти болбол «Советскэ патриотизм—манай обществоын хүгжэлтын тон эхэ хүсэн мүн» гэ-һэн разделдэ зориулагдана.
 Энэ заняти эхилхэдэ пропаган-дист болбол советскэ патриотизм гэжэ манай арадта урдан бай-гаагүй, капиталистическэ оронуудай арадуудта үгы, шэнэ патриотизм мүн гэжэ харуулаха еһотой.
 Капиталистическэ оронуудта нимэ патриотизм байжа болохогүй. Тэндэ ажалшад оройной ээһэн бай-даггүй, тэдэнэр хохидожо капита-листическэ болон помещикүүдтэ ха-туу шангаар дарлагдана.
 Советскэ патриотизмын мэдэрэл болбол хуули засагыг ажалшадтай байһан абаһан бүхэдэлхэй-түүхэтэ баримтаһаа үндэһэн. Советскэ хү-нүүд болбол манай орон—ленини-змын эхэ орон, манай орон мүлжэ-шэдэй засагыг хүн түрэлтэнэй түү-хэдэ эгзэн түртүн унагаагаа, мүл-жэжэ ангинуудыг үгы хэе, социа-листическэ общество байгуулаха гэ-жэ омогорхоно. Советскэ хүнүүд болбол капиталистическэ байгуу-лалтада орходо өөһэдынгөө со-циалистическэ байгуулалтын хэм-жээлшэгүй үлгү һайн байһан яба-далаар омогорхоно; өөрингөө тү-сэбтэ ажахын, өөрингөө идеологи, культура, олонитын ажабайдалай бүхэ байгуулалтын үлэмжэ һайн байһан ябадалаар омогорхоно.
 Советскэ патриотизм болбол соци-алистическэ обществоын морально-политическэ нэгэдэлтэй ба СССР-эй арадуудай хани барисаатай хамтадаа манай хүгжэлтын шухала хүсэн болохтой.
 Пропагандист болбол зориг бада-руулагша советскэ патриотизм гэ-һэн манай арадай ажалай баатар-шалгануудай үг үндэһэн мүн гэжэ эли толо жэшэһэн дээрэ һура-галта харуулаха байна. Советскэ патриотизмын хүсэн хадаа тэрэнэй үндэһэн һуурин советскэ Эхэ орон-доо арадай үнэн сэхэ байһан яба-далда, манай оройной бүхэ наша-нуудай ажалшадтай ахадгүй хани барисаатай байһан ябадалда байна гэжэ нүхэр Сталин хурган. Советскэ патриотизм, болбол алибүхэ расова гү, али националистическэ үлгэдэлүүдтэ эсэргүү харша бай-на. Советскэ патриотизм дотор эл-дэ арадуудай национальна уг зан-шалууд ба Советскэ Союзай бүхэ ажалшадтай ажабайдалай нийтын интересүүд тааралдуулан зохогдо-жо табигданхай. Иимэһэн пропаган-дист болбол советскэ патриотизм гэжэ интернационализмтай тон нигта холбоотой гэжэ тобшолол хэ-хэ байна.
 Советскэ патриотизм ба ажалша-дай уласхоорондын хани барисаан хадаа нэгэн бүхэли юумэ гэжэ. Манай орон дотор коммунистическэ общество байгуулаха болбол бү-хэ дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн ан-гийн илалтын хэрэгые дүтэүлүнэ. Манай социалистическэ революци болбол бусад оронуудта пролетари-адай илалтыг түргэдхэлгын шу-хала зүйл, арга эмсэг мүн гэжэ өөрыгөө холодоо тоолодог байгаа.
 Энэһэн СССР-эй уласхоорондын нэрэ хтидын урған ябадал дээрэ, социализмын оройной бүхэ дэлхэй ажалшадтай эбтэ хани барисаанай урған дээрэ харуулаха хэрэгтэй.
 Пропагандист болбол дэлхэйни хоордоһи дайнда Советскэ Союз Европын арадуудыг фашистска бо-гоолшолгоһоо сүлөөлһэн тухайн ба манай арад сүлөөлгөшэ-арад гэ-жэ алдар суутай болоһон тухайн һурагшадта хэлэхэ байна. Советскэ Армиин оройной оронуудта арад олонитэ хадаа империализмын гэнжэ таһа сохижо, арадай демократин журам тогтоһон социалистическэ байгуулалтын зам дээрэ гараһан байжа юм. Социализмын агууехэ орон—Советскэ Союз болбол ара-дай демократин оронуудай ажал-шадта эхэһэн туһаламжа түтүнэ.
 Саашан политургуулиин хүтэл-бэрилгшэ болбол капиталистическэ оронуудай ажалшадта, империалистическэ дарлагтаһаа сүлөөрхын тү-лэхэ тэмсэжэ, байгаа колонинуудай арадуудта советскэ хүнүүдэй һайн һаналтайгаар хандадаг тухайн хэ-лэхэ байна. Империализмда эсэр-гүүсэн, өөрингөө национальна сү-лөөлэлтын түлэхэ тэмсэжэ байгаа арадуудыг хамгаалжа, Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин генер-альная ассамблея дээрэ ба Аюуль-гүйн Советтэ СССР-эй делегадуудай хэлэһэн үгүүнд тухай пропа-гандист һануулаха байна.
 Удаадахи, түгэхэлэйнгөө заняти

дээрэ, пропагандист болбол советскэ патриотизм тухай асуудал зүб-шэн хэлсэлгэ дэлгэрүүлхэ байна. Бусад асуудалуудтай хамта нимэ асуудалуудыг табижа шухала гэ-бэл: Советскэ Союз яахада ажал-шадтай эсэгэ орон мүн болоно? Советскэ патриотизмын зориг бада-руулагша хүсэн гэжэ юуб, интер-национализмын үзэл сурталда советскэ арадай үнэн сэхэ байһан ябадал юун дээрээ харгданаб?
 Советскэ патриотизмын ашгата хүсые, социалистическэ Эсэгэ орон-доо инаг дуратай байһан ябадал үдэр бүрин ажал дээрэ харагда-даг байһание һурагшадтай ойлгон абахан шухала. Манай оройной ээдынь ажалшад байһан ябадалы ба инаг Эхэ ороноо бэхжүүл-хын, саашалан сээглэн һалбаруу-лын түлэхэ тэдэнэр ажаллажа бай-һе һурагшад болбол өөһэдынгөө предприятин, колхозой, эмхи-зур-гаанай ажабайдал дээрэ, стаха-новска ажалай, уралан зохоолгын, арбилан гамнаха гэжэ мэтын жэ-шээнүүд дээрэ ойлгожо абаха еһо-той.
 Саашан советскэ национальна омогорхол тухай асуудалы һура-галтада бодого жэшэ дээрэ харуулаха хэрэгтэй. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэн өөрынгөө заводы хара-да, энэ хадаа капиталистда ха-баатай бэшэ, харин бүхэ общест-воо хабаатай социалистическэ предприятит гэжэ омогорхоно. Кол-хоз дотор өөрынгөө эршэмтэй ша-нга ажалай баян аша үрнүүдэ абаха зуураа, колхозник болбол нодарган баяшуулаха ба помещи-күүдэй дарлагтаһаа сүлөө болоһо-но, хамтын ажалай ашаар шанга шадалтай ба культурна ажабай-далтай болоһоно мэдэхэдэ зол-той жаргалтай байна гэжэ.
 Советскэ хүнүүд болбол советскэ, социалистическэ байгуулалта гэ-һэн дэлхэй дээрэ эгзэн түртү бай-гуулалта байһан ябадалаар, манай-да түртү наука болон культурын сээглэн һалбаржа байһан ябадалаар, манай советскэ гүрэндэ дэл-хэй бүхэ ажалшадтай инаглан ду-рлаха ябадалай улам урған ба-римтаар омогорхоно. Эгэл инимэ дээрээ Советскэ хүнүүд болбол үмхирэн халажа байгаа буржуа-на культурын урда һүгдэн дохио ябадалда эршэмтэй шанга сохилто хэнэ. «...Капиталгай гэнжэһүүдхэ сүлөө болоһон адагай советскэ гражданын хадаа капиталистическэ богоолшолгын даралтыг мурэ дээрэ абажа ябаһан хилин саада гэ-хын үндэр тушаалта ямаршы ноен-ноо жэшэгүй үлгү байна.» (Сталин).
 Советскэ патриотидэй элитэ шэнжэ шарайе харуулан геройе ямар нэ-гэн литературна зохоол сооһоо хөө-рэлдөөһэй үедэ һурагшадтай нэгэн жэрлэхэ байна.
 Советскэ патриотизм гэжэ манай хүнүүдэй интернационализмтайн, империализмда эсэргүү тэмсэжэ бай-гаа бүхэ оронуудай ажалшадтай манай хүнүүдэй һаналаа нэгэдэлхэй байһан ябадалтайн нигта холбоо-той байна гэжэ һурагшадтай гүнз-гыгөөр ойлгохон тон шухала.
 Бүхэ темээр занятинуудта бэлдэ-хэдэ пропагандист удаадахи ли-тература хэрэглэхэ еһотой гэбэл:
 В. И. Ленин, «Национально-коло-ниальная асуудалууд тушаа тезис-үүдэй түртүһэн түлбэлдэг» (Зо-хоолнууд, том XXV).
 В. И. Ленин, «Деникиниин ила-һан тушаа Украинны хүдэлмэришэд ба тарашалда бэшэ» (Зохоолнууд, том XXIV).
 И. В. Сталин, «Ленинзмын үн-дэһэнүүд тухай», «Национальна асуудал» гэһэн глэва.
 И. В. Сталин, «ССР Союзай Кон-ституциин проект тухай».
 И. В. Сталин «Национальна асуу-далы табилгада» (Зохоолнууд, том 5).
 Арадуудай ханибарисаанай уда-ханары харуулын тулада А. Кор-нейчугай «Фронт» гэжэ зохоол, «Хани нүхэдэ», «Эпосэй түрэн гарал-га» гэжэ очеркунууды Б. Полевой «Бидэнэр—советскэ хүнүүдбид» гэ-жэ зохоолы, Джембулай шүлгүү-дэ хэрэглэхэдэ болоно.
 Советскэ патриотизмын харуу-лын тулада А. Фадеевэй «Залуу Гварди», Б. Полевой «Еһотой хүн тухай повесть» гэһэн зохоолнууды ба тус зохоолнуудар табигданан кинофильмүүд хэрэглэхэдэ бо-лоно.
 Льюис Синклерэй «Королевскэ шүһан» гэһэн роман соо, «Гүнзгы үндэһэнүүд» гэжэ пьес соо капита-листическэ оронуудта арадуудай мүлжэгдэн дарлагдажа байһан тухай хэлэгдэнэ.
 Г. Борисов,

Ном—эрдэмэй булаг мүн

Шэнэ номууд

БУРЯТ-МОНГОЛЫЙ СОВЕТСКЭ ПОЭЗИИН АНТОЛОГИ, 1948 он, 174 хуудалтай, гадаргата 8 тх. 50 мүнэгэ сэнтэй.
 Антологи дотор арадай дуунууд ба бурят-монголой поэздүүдэй эрх-им поэтичкэ зохоолнууд багтан-хай. Ном дотор бурят-монголой советскэ поэзин хүгжэлтын хурчан-гы шэнжэлэл ба зохоолнуудай ав-торнууд тухай хурянгы библио-графическэ мэдээнүүд онвуулагда-хай.
 Алигер М. ЗОЯ. Ородоо бурят-монгол хэлэн дээрэ Ц. Галсанов оршуулаа, 1948 он, 56 хуудалтай, 3 тх. сэнтэй.
 Эсэгэ ороноо хамгаалгын агуу-ехэ дайнай герой болохо парти-занка Зоя Космодемьянская тухай поэмэ.
 Абидуев Б. Д. ШЭЛЭГДЭМЭЛ ЗОХОЛНУУД (1928—1940 онууд) 1948 он, 124 хуудалтай, гадаргата 6 тх. 50 мүнэгэ сэнтэй.
 Ном дотор поэздэй шэлэгдэмэл шүлгүүд, поэмнүүд болон хүгдэт зориулжа бэшэһэн сказанууд оруулагданхай.
БАЙКАЛ (БМАССР-эй советскэ уранзохоолшодой Союзай бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргадаг ли-тературно-уранһайханай альманах), нэгэдхи ном, 1947 он, 144 хуудал-тай, 6 тх. 20 мүнэгэ сэнтэй.
 Альманах соо «Звезда» ба «Ле-нинград» гэжэ журналнууд тухай нүхэр А. А. Жданова элдихэдэ, бурят-монголой уранзохоолшодой очеркунууд, рассказыуд, шүлгүүд, А. Фадеевэй ба Н. Некрасовай зо-хоолнуудһаа оршууланууд толо-лондохой.
 БАЙКАЛ (БМАССР-эй советскэ уранзохоолшодой Союзай бурят-монгол хэлэн дээрэ гаргадаг ли-тературно-уранһайханай альманах), хоердохи ном, 1948 он, 122 хуудал-тай, 5 тх. 25 мүнэгэ сэнтэй.
 Тус ном дотор шэнэ шүлгүүд, рассказыуд болон очеркунууд орон-хой. Публицистикын таһаг соо ород ба бурят-монгол арадуудай хани барисаан тухай Хоца Намса-раевый статья, тинхэдэ шүмжэлэл ба библиографинь таһаг соо бур-ят-монголой литературдахи на-ционалистическэ алуунууд тухай М. Хамагановай статья толило-донхой.

Март һара соо 500.000 түхэригэй элдэб һонин номууд худалдаанда гаргагдахан. Ажалшад! Номууды олоор абажа уншайт. Номууд хадаа манай бүхэ асуудалуудта харюу үз-хэ, манай хүдэлмэриг ба ажабайдалда туһалха.

Номууды олоор тараая

ВКП(б)-гэй Обкомой бюорогой тогтоолой ёһоор, мартын 1-һээ апрелин 1 хүртээр манай республика дотор советскэ номууды тараан нэбтэрүүлгын һара үнэргэгдэжэ эхилбэ.
 Энэ һарын гол зорилго болбол номуудыг уншагшадтай ойртуула-ха, номой худалдаа-наймаанай ор-ганизаацинууд ба худалдан абагша-дай хоорондохи барисаае нигта-руулха, арад зоной ямар ямар но-мууды эрижэ байһынь шэнжэжэ үзэхэ ябадал мүн болоно.
 Манай орон дотор тон олон тооной эрхим һайнууд ба туһа эхэ-тэй номууд хэблэгдэн гаргагдана. Советскэ засагай жэлнүүд соо 11 миллиард хэблэгдэ дээшэ нигтэ ти-ражтай 889 мянган ондоо нэрэтэй номууд хэблэгдэнэ. Энэһэн хаанта Россин һүүлэй 30 жэл соо гаргаһан бүхэ номуудһаа 5 дахин эхэ боло-но.
 Марксизм-ленинзмын үндэһэн һуури табигшадтай зохоолнууд тон олоороо хэблэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, 1947—48 онуудта «И. В. Стали-най хурянгы биографи» 3 миллион тиражтайгаар хэблэгдэнэ ба энэ жэлдэ нэмэжэ баһа нэгэ миллион хэбжэ гаргагдажа байна.
 Центральна хэблэгдэн болбол 1948 ондоо 20 миллион хэбжэ нигтэ тиражтайгаар 248 ондоо нэрэтэй уранһайханай литература хэблэжэ гаргаһан ба хүдөө ажахын, науч-но-техническэ болон бусад түрэлэй литература гаргалгы нилээд эхэд-хэһэн байна.
 Парти ба советскэ правительство, нүхэр Сталин өөрөө советскэ ара-дын ном дэбтэрээр дүүрэн хангаха хэрэгтэ тон эхэ анхарал хандуудаг байна. 1948 оной июнин 18-да СССР-эй Министруудэй Совет ном худалдалгыг һайжаруула хэмжээ-нүүд тухай тусхай тогтоол гаргаһан байжа юм. Дайнай үлгүлэй жэлнүүд-тэ ном дэбтэр хэблэн гаргалгын нилээд дээшлэһэн болобошье, но-мууд уншаха хүнүүдтэ хүргэгдэ-хгүй ушаа тохөөлдөө гэжэ тэрэ тогтоол соо хэлэгдэнэ байгаа.
 ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Об-комой пропаганда ба агитациин та-гагай «Агитаторай блок-нодой» дүрбэдэхи номер хэблэлхэе гараба. Энэ номерто ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой лектор В. Хогое-вагай бэшэһэн «Эхэнэрнүүдэй улас-хоорондын үдэр» гэһэн материал; ВКП(б)-гэй Сэлэнгын айкомой сек-ретарь П. Будаевый «Сэлэнгын ай-маг бүхэ колхозуудыг радиофика-цилгын урда тээ» гэһэн статья; мүн тус аймагай Тельманэй нэрэм-жэтэ колхозой партиорганизациин секретарь Т. Данзановый бэшэһэн «Радио манай колхозникуудай ажабайдалда бата бэхээр орон-хой» гэһэн статья болон «Агита-тор! Энэ темээр хөөрөлдөө үнэргэ-гэ» гэһэн ба бусад материал-нууд хэблэгдэбэ.
 Мэхэшэ лама Жамьяновой ой гу-тама бузар муухай ашые элирүүл-һэн эрхим үгүүд врачуудай статья республикыгаа газетнүүдэй хуудал-данда уншабади. Советскэ медициндэ харша Жамьянов «арга-нууды» врачууд элирүүлэ. Энэ хадаа эгээл зүбөөр, хана саг соогоо табигданан асуудал болоно.
 Мухар һүзэгтэй ба болбосорол багатай зарим хүнүүдэ мэхэлхэ зорилготойгоор эмшэд, үзэл-шэд гэжэһэди гээд ябадаг, заримашуул илангаа заха газар нота-гуудта бии. Тэдэнэр ойлгуулалта гэгээрэлэй хүдэлмэринүүдэй һулаар табигданан нотагуудта шэбэлдэг.
 Жэшэнь, мүн Мухаршэбэрэй аймагай Суулга, Зангин, һүхын Булаг гэжэ нотагуудаар Долгор Цыденова гэжэ зайгууд эхэнэр «би ногоон Дара эхын хубилгаан гэ-шэб» гээд ябаһан байжа юм. Тэрэ мүнөшье ажал хэдэггүй, хүнгэн олын хойношо шармай дугташа-жа, гэнэн таларай хүнүүдэ мэхэл-хэе оролдоһоор.
 Тэрэһэлэн баһа Дарижап Цыба-нова гэжэ ябуул нэгэ эхэнэр өөрыгөө «би хүгшэн удаган гэжэһэб» гэ-жэ нэрлэдэ, мүнөшье мэхэлхэ хуурха һэдэлгэнүүдэ гаргаһаар байна.
 Хуурмаг «эмшэ» Жамьянов, мүн үзэлшэ мэдэлшэ гэжэһэди гэдэг Долгор Цыденова, Дарижап Цы-банова гэгшэд мүнөө болтор арад зоной дунда ааша мэхээе гаргажа ябадаг байһанинь гайхалтай.
 Иимэ зольбо этэгээдүүдэй эрид шууд хэмжээнүүдэ абаха шухала.
 Б. Дымбрылов, Ш. Эрды-нев, З. Замбалов, Т. Гар-маев.
МЭХЭШЭДЭЙ АШЫЕ МЭДЭН ТАБИЛГАДА ТУАЛХАБДИ
 Ажал хэхэ дураггүй аад; харин зоной хүтүүн дээрэ хүнгэнээр яба-жа дадаһан; иргашад мэхэшэ-дэй ха-яа үзэгдэдэг байһан тухайн хуурмаг эмшэн Жамьяновой хорото ябуулганууд гэгшэлэнэ.
 Хуушанай балир бүдүүлгн сагай энэ мэтын үлгэдэлүүдхэ манай советскэ аруун һайхан агарые арилган сээрлэхэ шухала.
 Бидэнэр, советскэ искусствын хүдэлмэрилгшэд өөһэдынгөө идея-нэ үндэр уранзохоолнуудаар хара мэхэшэдтэй хурсаар тэмсэхэбди, тэдэнэй хорото ябуулганууды тани ойлгохо хэрэгтэн ажалшадта туһалхабди.
 И. Шагин.
 БМАССР-эй габьяата артист.
„БУРЯТ-МОНГОЛЫЙ ҮНЭН“
 1949 оной мартын 2. 3.

ШОЛОМ-АЛЕЙХЕМ

Еврейскэ агууехэ уранзохоолшо Шолом-Алейхем гэгшын түрэнһөө хойшо 90 жэл болобо...

Шолом-Алейхем гэгшэ тэрэнэй литературна псевдоним юм. Ехотой нэрэнһ—Соломон Рабинович.

Шолом-Алейхемэй эсвэг Нохум Рабинович ехэ хүзэгтэй хүн байжа, хүбүүгээ шажанай хургуулида хургажа байбашье, тэрэ уеын гэгээрэлтэй хүнүүдэй үгдэл орожо, ород хургуулида оруулан байгаа.

Ород хургуули болбол залуу Шоломны ород хэлэндэ хургажа, агууехэ оролой литературын дээжэнүүдье уншаха арга олгоһон байгаа.

Шолом-Алейхем тон бага наһанһаа хойшо бэшэжэ эхилһэн юм. 14 наһатай байхандаа «Сионын басаган» гэжэ роман түрэл хэлэн дээрэ бэшэһэн юм. Тээд, энэнь хэблэгдэжэ гараагүй байгаа. Шолом-Алейхем болбол 1879 ондоо хойшо старьянуудые бэшэжэ, хэблэлдэ гаргадаг болоһон байна. Эдэнь гол түлэб хүмүүжүүлһэн удхашанартай зохоолнууд байха юм.

1910 ондоо эхилэжэ, Шолом-Алейхемэй зохоолой суглуулбаринууд ород хэлэн дээрэ хэблэгдэн гаража, ородой уншагшадаар халуунаар угтагдаһан байна.

Шолом-Алейхем гол түлэб энэдэтэй һонин расказуудые бэшэдэг байгаа. Эдэ расказууд дотороо хаанта засагай дарлалта доро байһан эрхэ сүлөөгүй еврейнуудэй байдалыс тон тодоор харуулан байна. Шолом-Алейхем хадаа юрын арадай байдалыс тон найнаар мэдэдэг, тэдэнэртэ тон дүтөөр, ойлгосотойгоор бэшэдэг байгаа.

«Менахем-Менделин бэшэгүүд», «Тевье-Молочник» ба «Мотл хүбүүн» гэгшэн зохоолнууд хадаа Шолом-Алейхемэй эгээл гоо һайхан зохоолнуудын мүн болоно.

А. М. Горький «Мотл хүбүүн» гэжэ зохоолынь уншаад, Шолом-Алейхемдэ ингэжэ бэшэе һэн: «Танай номыетнай абажа уншааб. Энээгээшье, бархираашье—гайхамшагтай һонин ном байна даа...»

Шолом-Алейхем табин долоо наһатайдаа 1916 оной майн 13-да наһа бараһан юм.

Хилын саана юун болоноб

Французска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум дээрэ Морис Торезэй хэһэн мэдүүлгэ

ПАРИЖ. (ТАСС). «Юманите» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Франциин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй пленум дээрэ тэрэнэй генеральна секретарь Морис Торез ингэжэ мэдүүлһэн байна:

Арадай дайсад хадаа бидение бахардуулха хэдэлгэтэйгээр нимэ асуудал табина: «Парижые Улаан Армин хэрбээ эзэлэе гэшэгшэ һаань, таанад юу хэхэ байгаабта?»

Манай харюу нимэ: 1. СССР алишье орон тушаа хээдэшые агрессор байгаагүй, байхашье еһогүй. Социализмын орон гол удхаараашье болохоодо, агрессин ба дайнай политика ябуулха еһогүй, нимэ политика империалистическэ гүрэнүүдтэ хамаатай байна. Сталинградые баатарлигаар хамгаалагшадай арми, Советскэ Арми...

ямаршые арадта, хээдэшые довтолоогүй юм. Энэ арми хадаа арадуудые гитлеровскэ Германияһаа сүлөөлхэ алдарта үргээе дүргэжэ, тус арадуудай халуун һайшаалда хүртэе. 2) Бидэнэр өөһэдынгөө позиция багсаамжанууд дээрэ бэшэ, харин бодоло баримтанууд дээрэ үндэһэлдэгби. Мүнөө сагай баримтанууд гээбэл: англи-саксонско империалистнуудай агрессивэе политикань французска правительство шударгыгаар хабаадана, Фонтенблодо харин штаб би болгодо, манай ороние ба далайн саада территориуудые СССР-тэ ба арадай демократин оронунда эсэргүү агрессин базанууд болгожо байна. 3) Нэгэнтэ энэ асуудалай гараһан туладань, бидэнэр эли тодоор ингэ...

жэ хэлэхэ байнабди! эрхэ сүлөө ба эб найрамдалда дуралдаг бүхы французуудай хамтын хүсэлэлгэнүүд хэрбээ манай ороние демократин ба эб найрамдалай лагерьта бусаажэ шадахагүй байгаа гэшэгшэ һаань, хэрбээ энэһэнэе шалтагаалан манай арад баалалтын гуримаар Советскэ Союзда эсэргүү дайнда оруулагдаа һаань, хэрбээ нимэ оршон байдалда арадуудай хэрэгые, социализмын хэрэгые хамгаалан агрессорнуудые намнаха зуураа, манай террители дээрэ Советскэ Армин орожо эрхэ баатай болоод байгаа һаань, Франциин ажалшад ба арад Советскэ Арми тушаа Польшын, Румыниин, Югославиин ба бусад оронуудай ажалшадһаа, арадуудһаа ондоогоод хандаха байгаа аал?

„Джорнале делла сера“ газетэдэ Тольяттин үгээн интервью

РИМ, февральин 26. (ТАСС). «Джорнале делла сера» хадаа энэ газетын корреспондентын асууһан хоер асуудалда Пальмиро Тольяттин харюунуудые мүнөөдэр толилобо.

НЭГЭДЭХИ АСУУДАЛ: Хэрбээ Советскэ Армин Парижда хүртээр агрессорнуудые мүрдэн намнаха баатай болоод байгаа һаа, Франциин ажалшадтай ба арадай эзэлхэ позици тухайда французска коммунистнуудай вождэ Морис Торезэй хэһэн мэдүүлгэнь, конфликт ушаржа магадһаа гадна, ойрын сагта болохо гэжэ французска компартиин ударидагша тоолоһон хэбэртэйгээр ойлгодоо. Энээн тушаа италянска коммунистнуудай хүтэлбэрлэгшын һанамжань ямар байна гэшэ?

ТОЛЬЯТТИН ХАРИУ: Советскэ Союз ямар нэгэн орондо довтолгоо гэгшэн багаханшы тэдэ һанашалгатай хэбэртэйгээр гү, али Советскэ Союз Италиин национална интересүүдтэ зүришэхэ ябуулга хэһэн гү, али хэхэе һанашалһаа гэжэ тоолохо ямаршые үндэһэ баримта үгы байна. Харин, Советскэ Союз лэ фашизмые үй дэлдэлгэ хүргэгшэ шиндхэхэ сохилтонуудые хэһэн ба ха юм.

Тинмэһэ, Советскэ Союз ба Италиин хоорондо дайн боложо магад гэгшэн багсаамжые зүбшэлбэл, тон дэмы ябадал болохо гэжэ тоолоноб. Хэрбээ хэн-нэгэн тинмэшүү багсаамжануудые гаргаа һаа, тэрэ хадаа Советскэ Союзда эсэргүү даие американска миллиардернуудай баримталан хэхээр хүсэхэ байһан тинмэл шалтагаануудаар Итали Совет...

скэ Союзда эсэргүү дайлагдаха гэгшэн удхатай болохо байна. Юуб гэхэдэ, Советскэ Союз болбол капиталистическэ гүрэн бэшэ, харин ажалшадтай социалистическэ гүрэн мүн байна.

Энэ хадаа национална даие багсаалга бэшэ, харин социальна прогрессэ эсэргүү, ажалшадта эсэргүү хархис этгээдүүдэй ба капиталистнуудай агини ба идеологическа дайнда зориулагдадаг юрэнхы шэглэл мүн гэжэ тон эли болоно. Энэ ушарта, социальна прогрессэй түлөө ба хархис ябуулгада эсэргүү социализмын түлөө тэмсэгшэд ямар позиция эзэлхэ еһотойнь тон эли болоно.

ХОЕРДОХИ АСУУДАЛ: Хэрбээ тулалдаан үгдээд, Советскэ Арми мүн лэ италянска террители дээрэ агрессорнуудые мүрдэн намнаха баатай болоо һаань, италянска ажалшадтай ба арадай позициянь, танай һанамжын ёһоор, ямар байхаб?

ТОЛЬЯТТИН ХАРИУ: Агрессорнуудые италянска террители дээрэ Советскэ Армин мүрдэн намнаха багсаамжа тушаа хэлбэл; ямаршые агрессиве буруушаангүй байха еһогүй италянска арадай сэхэ уялгань — Советскэ Армида эгзэн шударгы туһаламжа үзүүлхэ ба агрессортэ зохихо хургаал үзүүлхэ ябадал болохо байгаа гэжэ би бодоноб. Италянска арад — тэрэнэй эдэбхитэй ба дайшалхы хубини тон олонхинь — ингэжэл бодоно гэжэ энэ дары ба бүхы дэлхэйн үмэнэ мэдүүлхэ ябадал хадаа агрессорнуудэй амыень талтагдаа ба эб найрамдалыс сахилгада заабол туһалха гэгшэн удхатай байна

Индонезийскэ партизануудай эршэмтэй ябуулга

ПРАГА, февральин 26. (ТАСС). «Де Ваархейд» газетын тунхаглан Ява аралһаа мэдээсэл дотор ингэжэ хэлэгдэнэ: Явада ба Суматрада байгаа голландска сэрэгүүдэй байдал үдэрһөө үдэртэ муудана. Индонезинхид партизанска тэмсэл улам эршэмтэйгээр ябуулна.

Сурабая, Семаранг ба Батавия гэхэ мэтэ гороудуудта партизанска отрядуд баатарлигаар дайладала. Индонезинхид һаяхан Батавия шадархы түмэр харгы һандаргаа. Вейтензорге городто тон түштүртэй байдал тохоедонхой. Джокьякартын райондо шанга байдлаанууд болоно. Индонезин...

хид энэ городто һуни бүри довтолго хэнэ.

Энэ мэдээсэлдэ шэнжэлэл хэхэ зуураа, «Де Ваархейд» газетэ ингэжэ бэшэе: «Индонезийскэ ардта эсэргүүтээр Дрейсэй правительствын хэхэ байгаа дайнай ябуулганыуд голландска колониялна реакцида моголян болохо байна».

Кипрые сэрэгэй база болгохоор Англи бэлдэхэжэ байна

ЛОНДОН, февральин 26. (ТАСС). Кипр аралые сэрэгэй база болгодоо английска правительствын бэлдэхэжэ байһан ябадалыс греческэ коммунистическэ партиин Политбюрогой гэгшүн Иоаннидис «Дей...

ли Уоркер» газетэдэ элишлэн бэшэб. Үнэргэгшэ жэлэй августда Киприй губернатор учредительнэ суглаа хэһэн юм. Үшөө хоер һара үнгэрөөд байханда, тус арал Дутын Востогохи английска агаарай-сэ...

рэгэй хүснэгүүдэй штаб-квартирань болгодоо һэн гэжэ Иоаннидис һануулан мэдүүлэ. «Тэрэ гэгшнһэ хойшо Кипр аралые сэрэгэй база болгохо хүдэлмэри ябуулагдажа байха».

БУДАМШУУ ХУБУУН*)

(Арадай аман-зохёоллоо)

4. ХАМБА ЛАМА НОХОЙН ХУР ГАРИ АМТАЛБА

Баяд ноёд боосоогоо алдаһандаа хорлохосыгоо хороолоод, энэ яндан үгэтэй үншэн Будамшууе ямар арга мэхээр гэнэдхүүлжэ, боосоогоо эдиэхэ, үвэгөө абахаб—гэжэ бодолгода хатабад. Будамшуу тэрэ хэлсэһэн хэлсэһэнь мэдэжэрхөд ингэжэ хэлбэ:

—Битнай боосоогоо олонтэ эдибэ гэшэб. Одоо, таанарай ээлжээн эрэхэ болоо бэшэ гү? Баһа боосолдохомнай гү?

—Юунэй тухай боосоо хэхэбибди?—гэжэ баяд ноёд урма хухаранхай дуугарбад ха.

—Хамба ламада нохойн сагаан хур гари эдиулжэ шадахаб—гэжэ Будамшуу дорууханаар хэлбэ.

—Юу хэлэнш! Шинни һанаагаар ламхай нохойн хур гари (нохойн хур шэбхэ) эдиэхгүй байха! Одоол бидэнэй боосоогоо абаха үдэрнай тохоелдобо. гэлсэбэд.

—Боосоондо арсаан байхагүй!

Хэрбээ манһаа боосоогоо эдэе хадшин, бидэ хахад наһан соошини шамайе тэжээхэбди. Хэрбээ боосоогоо алдаа һааш үе наһан соошини барлаг болгон зарахабди.—гэбэ.

—Зүбшөөнэб! Намтай сугтаа да...

Уранзурааша Ц. Сампиловой зураг.

*) Үргэджэлэл. Эхининь 37, 39 ба 40-дэхи номеруудта.

ТАЛААН ТУРШАЛГА

(Карташан-жүүлгүүд тухай)

Мэнэ баяхан, нэгэ амаралтын үдэр, би Улан-Удын колхозно рынок гэхэ гү, али бултанай ама нургарһаар хэлэхэдэ, ногоон базаар ошобоб.

Эндэ минни таниха нэгэ хүн олоной хоорондуур харагдаба. Хажуудань ошомони, үрөөһөн гартаа агатай архи баринхай, киоскын ажжууда байба. Би хамсыһаань таатад:

—Зай нүхэр! юу хэхэ баянашг—гэбэб. Тинхэдэмини абаһаар бахардань шэнги болоод:

—Үгы даа; «ороходоо олзотойн; гарахадаа гарзагын түлөө»—гэжэ нэгэн хоерые даража байнаб,—гэбэ. Тингээд духаряагаа бариха; бага ээргэ ама халамгай болохоодо, энэ хүн үгэтэй-хүүртэй болобо.

—Наһаараа сугтаа ябаһан нүхэд гэшэбди. Шамһаа нуоугаад яаха бииб. Сэхын хэлэхэдэ, бишни эндэ нэгэ газарта ошомони. Уржалтай хүм. Үсэгэлдэрһөө хойшо байлганай. Бага ээргэ наймаатай эрээ һэм. Тэрэнһээ һалаад, колхоздоо энэ тэрэ юумэ абаха аад лэ, тухамни болобогүй. Мүнгэтэй дээрээ талаанаа туршаад үзэхэми,—гэбэ.

—Үгы, ши нихэдэе юу хэлэнш?—гээд, би түргүшээр ойлгожо ядаһандаа гайхангар асууба.

—Эрээн мори урилдаалгаха гэжэ мэдэхэ гүш? Тэрэл даа...

—Карталдаа гэжэ гү? Хэрэггүй юумэ бү дуугара! Колхозой мүнгэ картада алдаа һаа, яаха хүм ши?

—Дан тинтэрэ нэтэрхэгүй хүн бээбэ...

—Нүхэр, ойлгожо мэдэ! Амаргүй юумэндэ зорөд ябанаш. Буруу харгыгаар орохоо һанаа байнаш. Би нүхэрэй талаар шамайе хориноб. —Талаан туршаад үзэхэми. «Түрэнһэн үдэрэй төвөг, түнтгэр толгойн зол мэдэг». Үгээе үгэһэн хадаа ошоогүйдөө аргамгүй. Харана гүш, тэрэ тэрэ гурбан хүн хүлээжэ байна. —гээд булангай саанаһаа булталайдаа, ангуушан шэнгээр марьяжа байһан хүнүд тээшэ хургаараа заагаад ябашаба.

Тэдэнэ худа урагаа угтажа байһанһаа дутуугүй, угаа хүндэтгөөр хоер тээһэнь һугадаад, хулын газарта хүргэнгүй абаад ябашаба...

Үглөөдэрһын зориуга байрандань ошбожо, үнөөхи хүнтэйгөө дахин уулзабаб. Тэрэ хүн эхэй уруу дуруу байба. Би харамсаараа ажаглажа мэдээд:

—«Гэмынь урдаа, гэмшэлын хойно» гээг юм. Сэбэр сэхэ харгыгаар ябаха хэрэгтэй. Шамһаа ондоо хэн колхозно Улан-Удэ...

эрээд, карталдаа гэшэб, тэээрхэн, этээрхэн байгаад бэб.

—Нээрээшье хэлэнш даа, ауб. Бишни арай ходоорогтэ тэн дээрэ гаража эрээб. Нидэн гэхэдэ, дандаа жүүлгү орошоһон байгааб. Тэдэһини дундаа хабшаад лэ, элдэб хай хэхэ, мүнгыми алдууды баажэ эдиэхэ гэгшэн байба. Идуулахадани, гансал тэ хоолойгоо тэжээдэг хууриг шад байшоо. Улан-Удэдэ тэтай ерэнһэн хүнүүдые дахажа жэ ябаад, карталдаа гэгшэ байна. Тээд, нам шэнги гэгшэ гор хүнүд тэдэнэй хажууды шодог байгаа. Би тэдэнэй обогын мэдэжэ абааб.

—Хэд бэ тэдэһини?

—Ши таниха бэшэ даа, карташад-жүүлгүүдэй нэрһе дээд яахашниб. Тэдэһини даа хулиганууд, худгалшад гү, элдэбын нуоуса нэрэтэй байна. Одоошье, тэдэнээр бол хөөе болобо. Энэһэнһээ хойшо сэхэ харгыгаар ябахаб, орооб! —гэбэ.

Хожомын нэгэ нүхэрти ушар тухай хөөржэ гүбөб. Дэмни аятайгаар шагнажа нигэжэ хэлэе һэн:

—Тинмэ ушарнууд яһала болоно. Һаянай бүришье гэгшэд гээдэг. Хоер-гурбан жэлэй тээ Хэжэнгын аймагай «Ажал» колхозой түрүүлгшэ логшо Шыдыпов Балданорш шэ нэгэ хүрэй мяха най Улан-Удэ ерэнһэн аад, тэлэ шан-жүүлгүүдтэй ушаржа, мүнгээе тонуулаад, хэдэн охи хин хутагаар хадхуулжа, бөөнь Свободы улцилаа хэбтэ.

Баһа, тээсэгэн Иволгын ай «Улаан Оронго» колхозой Шамба гэжэ нэгэ хүн артели рэгээр хоер бидон шара тоһо маатай город ерэжэ, 3 мянга түхэри болгоһон аад, мүн лэ ташан-жүүлгүүдтэй һабарта жо, кармандаа хан гэхэ м болоод бусаа юм ха. Тингээ гүүр дуулаадам, «битнай» хушанда тонуулаад эрээлбэ-колхознойгоо правлениед ху хэлэе юм гэнэ.

Эдэ карташан-жүүлгүүдые риха, хуушин хэхэлгэ үзүү болоо! —гэбэ.

Энэ тон зүб! Энэһиние үнэ хүн бүхэн зүбшөөхэ байха.

Г. Васильев

ШАТАР

Улан-Удын шатаршадтай 24-дэхэ чемпионат

Басагадай 2-дохи дунда бургуулин байһан соо Улан-Удын шатаршадтай 2-дохи турнир болобо.

Сергеев һайнаар наадажа; хоердохи категориин эдир шатаршан Ключок шүүбэ. Игумнов Мамиловые шүүгээ. Улановтай наадаһан Занданов һайн позицитай байһан аад; алдуу хэжэ; шүүгдэхэ баатай болоһон байна. Хоердохи категориин шатаршад Можаров; Дубенко

гэгшэд хожуула алдууты ябаад, партиа хойшолуула. Нокозов Житомирские, Цы Гавриловые шүүбэ. Нэгэдэхи хойшолуулан партиа Сергеев бенко хоер наадаад; Сергеев алаһан байха юм. Хоердохи турай удаа Сергеев турүүлжэ ябана. Ключок; Игу Гаврилов; Цыденов; Чернов Уланов гэгшэд нэгээд оч болонхой.

Ринчинов Дальне-Восточно турнирта илаба

Февральин 17-һоо 22 хүртээр Хабаровска городто Дальне-Восточно зоонын колхознигууд—шатаршадтай турнир үнгэрэгдэжэ дүүрбэ. Дальна Востогой бэрхээр наададаг колхознигууд — шатаршадтай турнир Бурят-Монгол республикын түрүүлгшэ Бабасан Ринчинов илалтаар дүүрһэн байха юм. Ринчинов колхознигуудай россияска шатарай нэгэдэхи турнирта хабаадалсаһын тула Мон город ошохонь.

БГСО-гой нормо үгэчэ

ХЭЖЭНГЭ. Дунда-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой дэргэдэхи эхин хургуу-

лиин 18 хурагшал БГСО-гой үгэжэ, значогуудые абаба. П. Сидоров

СҮҮД

Аборт хэгшэ хэнэглдэб

Баяхан Эдын аймагай арадай сүүд түрэхэ эхэнэрүүдтэ аборт хэжэ байһан Евдокия Исакова гэгшын гэмтэ хэрэгые хаража үзэбэ. Исакова болбол 1948 оной августын 7-до өрынгөө гэртэ Гаскова

гэгшэ эхэнэрые асараад, аборт хэһэн байха юм. Исакова гэгшын гэмтэ хэрэг элирүүлэгдэжэ, болбол дүрбэн жэлэй болон түрмэдэ хаагдахаар сүүдлүүлбэ.

Харюусалгата редактор Д. Д. ЛУБСАН

Ленгоркоопинсоюзай. «Хилпром» гэжэ артель яган үнэгтэй бэхи порошок худалдаагар захилнуудые абаа. Нэгэ пакетын 200-300 грамм уһанда буйлулагдаха байна. Захишаа хурд гээдэхэ станци хүртээр түлэгдэх сэнгын пакет буриин 50 минут. Худалдаа-найманай хүнүзэламет 20 процент. Захи абаха адресны: Ленинград, Садовая ул. 32, телефон 5-45-51.

«ЛЮКС» гэжэ Ленинградска тель болбол худалдаа-найман ба промышленна организацион та өрынгөө хэһэн эдэ хэрэгсэлдэ худалдаха юм гэжэ дүрбэн дүгээдэ пакетынуудай ба котлуудай үлгэ бүррин шатгүт элдэһини һанууд. Захи абаха адресны: Ленинград, Апракин двор, корпус 51. Захижа абаха юмүжүүд, сэн ба хүрээжэ абаһаах уламнууд захигымын түрүүшын эрши элгээдэхэ байна.